

Yaşasın İşçilerin Uluslararası Mücadele Birliği

İŞÇİ DAYANIŞMASI

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni

• Ağustos 2023 • No: 184

Saldırıllara Nasıl Karşı Koymalı ?

MADEN-İŞ ÖRNEĞİ YOL GÖSTERİYOR

[/u_i_d_e_r](https://www.instagram.com/uidderorg)

[/uidderorg](https://www.youtube.com/uidderorg)

[/uid_der](https://www.tiktok.com/uid_der)

[/uidder.org](https://www.facebook.com/uidder.org)

www.uidder.org

Saldırlara Nasıl Karşı Koymalı? Maden-İş Örneği Yol Gösteriyor!

Kavurucu hava sıcaklıklarının etkisiyle bunaltıcı yaz günleri yaşıyoruz. Fakat bu yaz aylarını biz işçi ve emekçiler için çok daha bunaltıcı kılan bir gerçek var: Hızla yoksullaşıyoruz! Asgari ücret 20 Haziranda 11 bin 402 lira olarak belirlendiğinde 482 dolara karşılık geliyordu. Kararın resmi gazetede yayımlandığı 24 Haziranda 451 dolara, bir ay sonraysa 423 dolara kadar geriledi. Siyasi iktidarın büyük bir lütufta bulunuyormuş gibi övünerek açıkladığı zam henüz asgari ücretlinin eline geçmeden eridi gitti. Öte yandan Türk-İş, 31 Temmuzda 4 kişilik bir aile için açlık sınırının 11 bin 658 liraya ulaştığını duyurdu. “İşçiyi enflasyona ezdirmedik” denilerek belirlenen yeni asgari ücret sadece bir ay içinde açlık sınırının altına düştü. Gerçekten baş döndürücü bir hız, öyle değil mi?

Elbette bu koşullarda toplu iş sözleşmeleriyle alınan zamlar da hiçbir yaraya merhem olamadan aynı şekilde eriyip gidiyor. Sendikalı işçilerin ücretleri iyice asgari ücret düzeyine doğru geriliyor. Nitekim Merkez Bankası, yayımladığı bir araştırmayla asgari ücretin hızla yaygınlaşarak “genel ücret” haline geldiğini itiraf etti. Yani yoksulluk sınırı 38 bin liraya dayanmışken genel ücretler bunun üçte biri oranında seyrediyor. Öte yandan vergi dilimleri düşük tutuluyor, kıdem tazminatı tavanı türlü hilelerle düşürülüyor, KDV ve ÖTV oranları rekor düzeyde arttırılıyor. Bu durumda siyasi iktidar çay kaşığının ucuyla verdiği kısa sürede sanayi tipi kepçeyle geri aldı demek hiç de abartı olmayacaktır. Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek göreve geldiği ilk gün, “Türkiye’nin rasyonel bir zemine dönme dışında bir seçeneği kalmamıştır” demişti. Sermaye sınıfının lügatındaki “rasyonel zemine” dönmenin anlamını hepimiz yaşayarak görüyoruz.

İşçi ve emekçilere bunlar reva görülürken teşvik, ihale, kredi, kamu-özel işbirliği projeleri adı altında tüm kaynaklar sermayeye akıtılmaya, peşkeş çekilmeye devam ediyor! Bunun da adı ekonomiyi korumak ve istikrarı sağlamak oluyor! **Gerçek apaçık meydandadır: Ekonomik yıkımın bedeli, krizin faturası işçi ve emekçilere ödetiriliyor. Sermaye sınıfı mükellef Türkiye sofrasında yiyip içiyor, hesabı karnını doyuramayan işçi sınıfına ödetiyor!** Grev yasakları, ormanını korumak isteyen köylünün karşısına jandarma çıkarılması, benzin zammını protesto eden çiftçinin tutuklanması gibi türlü siyasal baskılarla bu hesap kabartıldıkça kabartılıyor!

Hal böyleyken cevaplanması gereken soru şudur: **İşçi sınıfı bu denli büyük saldırılara neden karşı koyamıyor, neden anlamlı bir yanıt veremiyor?** Türkiye sermaye sınıfı nasıl oluyor da başka ülkelerde depremler yaratan bu kapsamlı saldırıları güçlü bir dirençle karşılaşmadan kolaylıkla hayata geçiriyor? İşçi ve emekçilerin yaşamını

sarsan yoksullaşma dalgasının hoşnutsuzluk yaratmaması, tepki doğurmaması düşünülemez. Fakat neden hoşnutsuzluk ve tepki anlamlı bir sonuç yaratamıyor? İşçiler, emekçiler zamlara, hayat pahalılığına, düşük ücretlere, haklarının gasp edilmesine karşı hoşnutsuzluklarını çeşitli şekillerde dışa vuruyorlar. Hatta Türkiye’nin pek çok kentinde işçilerin eylemlerle tepkilerini ortaya koyduklarına şahit oluyoruz. Fakat bu eylemler neden büyüyüp yaygınlaşmıyor, etki yaratabilecek, sermaye sınıfının pervasızlığını biraz olsun dizginleyebilecek bir güce ulaşmıyor? Neden parçalı ve dağınık kalıyor?

İşçi Dayanışması’nda pek çok kez bu soruların yanıtları ortaya kondu. Bu topraklarda işçi sınıfı hareketinin gelişmesini geciktiren tarihsel-kültürel arka planın, 1980 askeri faşist darbesinin, mevcut siyasi iktidarın işçileri yapay temellerde bölüp parçalamasının, milliyetçilikle zehirlenmesinin etkileri üzerinde duruldu. Fakat yine pek çok kez vurguladığımız gibi bu arka plana rağmen işçi sınıfı çikışsız değildir. Bu topraklarda sınıf hareketinde 1960’lar ve 70’ler boyunca yaşanan yükseliş hem bu arka planı aşmış geçmenin hem de saldırılara karşı durabilmenin yolunu göstermektedir: Mücadeleci sınıf sendikacılığı anlayışı, güçlü sendikalar, güçlü siyasal örgütler, güçlü işçi sınıfı!

1960’lı ve 70’li yıllar Maden-İş’in bu topraklarda mücadeleci sınıf sendikacılığı anlayışını var ettiği, bu sayede Türkiye işçi sınıfı hareketinin en güçlü olduğu, sermaye sınıfının hem ekonomik hem de demokratik ve siyasal haklara yönelik saldırılarına büyük bir dirençle karşı koyabildiği yıllardı. Çünkü **Kemal Türkler ve mücadele arkadaşları Maden-İş’i gerçek bir işçi örgütü haline getirmişlerdi. Devletin ve patronların güdümündeki Türk-İş’in, işçi sınıfının genel çıkarlarına aykırı sendikal çizgisini reddetmiş ve 1967’de, mücadeleci bağımsız sınıf sendikacılığı yolunda DİSK’in kurulmasına önayak olmuşlardı.** Maden-İş, DİSK’in temel direğiydi. Kemal Türkler, Maden-İş’in kapılarını mücadeleci, devrimci işçilere, sosyalistlere açtı. Maden-İş bu sayede Maden-İş oldu ve sınıf hareketinin önünü açtı. İşçi sınıfı güçlendikçe Maden-İş, Maden-İş güçlendikçe işçi sınıfı güçlendi.

Maden-İş, işçiler için büyük bir çekim merkeziydi. Toplantıların, tartışmaların yürütüldüğü, eğitimlerin yapıldığı, yeni örgütlenmelerin planlandığı, sorunların konuşulduğu gerçek bir sınıf örgütüydü. Maden-İş’e bağlı işyerlerinde düzenli olarak gerçekleştirilen eğitimlerde işçiler, işçi sınıfının tarihini, patronlar sınıfına karşı mücadelelerini, haklarını, siyasal çıkarlarını öğreniyorlardı. Bilinçlenen işçiler siyasal örgütlerinde de yer alıyor, aktif biçimde mücadeleye atılıyor, yeni işçileri mücadeleye kazanıyorlardı. Güç-

lerinin nereden geldiğini ve birleşince neleri başarabileceklerini kavrayan Maden-İş’li işçiler öğrendiklerini kendi işyerlerinden başlayarak hayata geçiriyorlardı. **Toplu sözleşme süreçleri tüm bölüm ve ünitelerde bir araya gelen işçilerin taleplerini birlikte belirlemesiyle, bu talepleri için bir mücadele hattı çizmesiyle başlıyordu ve bu yöntem fabrikadan fabrikaya, sektörden sektöre yayılıyordu.** Farklı işkollarından sendikalar 70’li yıllarda toplu sözleşme süreçlerinde Maden-İş’le birlikte hareket ediyor, birleşik, güçlü bir sınıf görüntüsü ortaya çıkıyordu.

İşçiler Maden-İş’in başını çektiği mücadelelerde sınıfsal temelde bilinçleniyor, tabandan başlayarak örgütleniyor, gerçek bir güç haline geliyordu. Maden-İş’in başkanı Türkler, sömürücü patronların karşısında eğilip bükülen, kendini ücret ve işkolu sendikacılığıyla sınırlayan bürokrat sendikacılardan değildi. İşçilerle kader ve ruh birliği içindeydi. Bu durum işçilerde sendikalarına karşı büyük bir güven yaratıyor, Maden-İş’in çağrıları işçilerde karşılık buluyor, işçiler en keskin mücadelelere en gözüpek biçimde atılıyorlardı. Bu toprakların işçileri Türkiye işçi sınıfı olarak birleşiyor, sermaye cephesinin karşısında işçi sınıfı cephesi olarak konumlanıyordu. **DİSK çatısı altında sadece ekonomik haklarını değil demokratik ve siyasal haklarını da savunuyorlardı. Hükümetlerin, iktidarların karşısına dikiliyor, hesap soruyor, topluma öncülük ediyorlardı.**

Dönelim günümüze... **İşçi sınıfının mücadele örgütleri olması gereken sendikalar, sendikaları arpalıkları**

olarak gören bürokrat sendikacılar tarafından ele geçirilmiş durumda. Bu bürokratlar işçi sınıfının çözüm bekleyen ağır sorunları karşısında dostlar alışverişte görsün kabilinden, göstermelik basın açıklamaları yapmakla yetiniyorlar. Sendikalara siyaset sokmamak adına sendikaların kapılarını burjuva siyasetine sonuna kadar açarken mücadeleciler sınıf sendikacılığı anlayışını, işçi sınıfının siyasetini savunan işçileri düşman olarak görüyorlar. Bilinçli, mücadeleciler işçileri işyerlerinden attırmak için patronlarla işbirliği yapmaktan bile çekinmiyorlar. Tıpkı siyasi iktidarın yaptığı gibi fabrikalarda, grev ve direniş yerlerinde işçileri bölüp parçalayarak yönetmeye ve koltuklarını korumaya çalışıyorlar. Bu anlayışın Maden-İş’in ve Kemal Türkler’in sendikacılık anlayışıyla uzaktan yakından ilgisi yoktur ve işçilerde güven yaratması, işçilere cesaret vermesi mümkün değildir. Türkiye işçi sınıfının karşı karşıya bulunduğu saldırıları göğüsleyememesinin temel nedeni budur.

O halde sermaye sınıfının saldırılarına karşı koyabilmek için önce yolumuzun üstündeki ilk engeli kaldırmak zorundayız. **Sendikalarımızı ayağa dikmek için uzlaşmacı, bürokratik sendikal anlayışla mücadele etmeliyiz.** Kemal Türkler’in ve Maden-İş’in temsil ettiği mücadeleciler sınıf sendikacılığı anlayışını yeniden hâkim kılmalıyız. İşçiler olarak işyerlerinden başlayarak örgütlenme, sermaye sınıfına karşı mücadelenin önünde engel teşkil eden uzlaşmacı sendikal anlayışı aşarak sendikalarımıza sahip çıkma, onları gerçek birer mücadele örgütü haline getirme görevi önümüzde duruyor. ■

Bir İşçi Önderini Anmak, Bugünü Anlamak

■ Bir grup UİD-DER’li metal işçisi

Bizler metal fabrikalarında çalışan UİD-DER’li işçileriz. Vardiyalarımız uygun oldukça bir araya geliyor, İşçi Dayanışması’nı okuyup sohbet ediyoruz. 22 Temmuz yaklaşırken Maden-İş’in ve onursal genel başkanımız Kemal Türkler’in bugüne mirası üzerine sohbet etmek için bir araya geldik. Sohbetimize genç metal işçisi kardeşlerimiz de katıldı. Genç kardeşlerimiz sınıfımızın tarihsel deneyimlerini dinlemekten, öğrenmekten çok mutlu olduklarını söylediler. Yaşı daha büyük olan bizlerse Maden-İş ve Kemal Türkler’in bu sene bizler için daha önceki yıllardan çok farklı bir anlam ifade ettiğini hissettik. Duygularımızı, düşüncelerimizi kısaca da olsa sizinle paylaşmak istedik.

Maden-İş ve Kemal Türkler bizler için bir dönemin, 1960’larda başlayan ve 1980’e kadar devam eden işçi hareketindeki yükselişin sembolüdür. O yıllarda işçilerin ortaya koyduğu mücadele, metal işçilerinin üstlendiği öncü rol bizi her zaman gururlandırmıştır. Fakat bu sene hem sohbetimizde hem de 22 Temmuzda Kemal Türkler’i mezarı başında anarken çok farklı duygular yaşadık. Kemal Türkler gibi işçi önderlerinin, Maden-İş gibi mücadeleciler sınıf sendikacılığı çizgisini izleyen sendikaların eksikliğinin ne anlama geldiğini çok daha derinden hissettik. Çünkü gerçekten canımızı yakan sorunlarla boğuşuyoruz ve bu sorunlardan bir çıkış yolu arıyoruz. MESS grup toplu iş sözleşmesi sürecimiz yaklaşıyor. Seçim döneminde iyice kışkırtılan yapay ayrımların etkisini fabrikalarımızda hâlâ hissediyoruz. Patronlarımız son derece pervasız, siyasi iktidar ekonomik yıkımın faturasını sırtımıza yıkmaya kararlı. İşte bu koşullarda Kemal Türkler’in mirasına sahip çıkmak, bugün ihtiyaç duyduğumuz mücadeleciler sınıf sendikacılığı anlayışını yeniden canlandırmak, Maden-İş’in geleneğini bugüne taşımak sorumluluğu omuzlarımızda duruyor. Çünkü bugün işçi sınıfının bir güç olması ve saldırıları göğüsleyebilmesi için bize gereken budur. ■

"Büyük Türkiye"den "Türkiye Yüzyılı"na Hayatımızda Ne Değişti?

2011 yılında genel seçime giderken AKP, "Büyük Türkiye" için oy istiyordu. Refah, istikrar, güçlü ekonomi, huzur vaat ediyordu halka. 2012'de "Büyük Millet, Büyük Güç, Hedef 2023" diyerek vaatlerini sıralıyordu: Enflasyon tek haneli sayılara inecek, kişi başı gelir 25 bin dolar olacak, işsizlik azalacak, istihdam artacak... "Büyük Türkiye" söylemi ve 2023 hedefleri yıllarca iktidarın propaganda malzemesi oldu. Son seçimlerde ise yeni bir sloganı vardı iktidarın: Türkiye Yüzyılı! **Peki "Büyük Türkiye"den "Türkiye Yüzyılı"na geçtiğimiz 12 yılda ne değişti hayatımızda?**

İktidar sahipleri seçim meydanlarından, televizyon ekranlarından, meclis kürsülerinden "Büyük Türkiye" diye bağırırken ekonomi baş aşağı yuvarlandı, lira değer kaybetti, enflasyon yükseldi, reel ücretler düştü ve biz daha fazla yoksullaştık. Bırakalım 2023 hedeflerinin yanına yaklaşmayı her yıl bir önceki yılı aratır oldu. Fazla mesai yapmadan, borçlanmadan geçinemez olduk. İşte bu koşullarda 14 Mayıs seçim sürecine girdik. Yine konuşmalar, vaatler havada uçuştular. Bu sefer "Türkiye Yüzyılı" için oy vermiyorduk! Erdoğan şöyle diyordu seçim öncesi konuşmasında: "Milletimize Türkiye'yi büyütmenin, güçlendirmenin, zenginleştirmenin mücadelesiyle dolu yeni bir dönem taahhüt ediyoruz. Konut veya kira fiyatlarındaki artışları biz dizginleyeceğiz. Aynı şekilde gıda başta olmak üzere, insanlarımızın günlük hayatlarına doğrudan etki eden fiyat artışlarının üstesinden yine biz geleceğiz." Söylenen buydu, gerçekte ise iktidar ekonomik yıkımın faturasını emekçilere kesmek için seçimlerin geçmesini bekliyordu.

Nitekim "Türkiye Yüzyılı"na hızlı bir giriş yapan iktidarın peş peşe yayımladığı kararnamelerle, Meclisten jet hızıyla geçirdiği kanunlarla adeta yayılım ateşine tutulduk. Yasalaşan saldırıların hepsini burada sıralamak mümkün olmasa da belli başlı olanları söyleyelim. Cumhurbaşkanı Kararnameleri ile yüzde 8'lik Katma Değer Vergisi (KDV) yüzde 10'a, yüzde 18'lik KDV yüzde 20'ye yükseltildi. Şampuan, sabun, deterjan, tuvalet kâğıdı gibi temizlik ürünlerinin KDV'si ise yüzde 8'den yüzde 20'ye çıkarıldı. Pasaport, vize, noter, dava, ruhsat vb. harçlar yüzde 50 oranında arttırıldı. Daha KDV şokunu atlatamamışken akaryakıttan alınan ÖTV üç kat arttırıldı ve 6 ayda bir üretici enflasyonu (ÜFE) oranında otomatik olarak zam

yapılması kararlaştırıldı. Akaryakıt zammı sadece arabası olanları ilgilendirmiyor, iğneden ipliğe her şeye zam gelmesi anlamına geliyor. KDV ve akaryakıt zamlarının ardından yine zam furyası başladı. Artık tuvalet kâğıdı bile lüks haline gelirken ev kiralari aldı başını gitti.

Liranın değer kaybetmeye devam etmesi ve ardi ardına gelen zamlar karşısında asgari ücretli, sendikali-sendikasıız tüm işçilerin ücretleri eridi. Asgari ücret 11 bin 402 lira olarak belirlendiği gün 482 dolara karşılık gelirken Temmuz sonunda 420 dolar civarına geriledi. Toplu sözleşmelerde belirlenen zam oranları geçerliliğini yitirdi, ücretler asgari ücret düzeyine düştü. Kamu emekçilerinin kök ücretleri "seyyanen zam" oyunuyla yine düşük tutuldu. Emekliler ise vurgunun büyüğünü yedi. İktidarın belirlediği "en düşük emekli maaşı" yükseltilmediği ve kök maaşlar zaten çok düşük olduğu için yüzde 25'lik zamma rağmen 9 milyona yakın emekli 7500 lira ve biraz üzerinde bir sefalet ücretine mahkûm edildi. Yılın ikinci yarısı için belirlenen kıdem tazminatı tavanı tarihinin en düşük seviyesine gerileyerek 23 bin 489 lira oldu. Yani bir işçi brüt ücreti ne olursa olsun çalıştığı her bir yıl için en fazla 23 bin 489 lira kıdem tazminatı alabilecekti.

Şimdi bir kez daha aynı soruyu soralım: "Büyük Türkiye"den "Türkiye Yüzyılı"na ne değişti hayatımızda? Ha bugün ha yarın düzelecek denilen ekonomik sorunların daha fazla büyümesi, geçici sandığımız hayat pahalılığının ve yoksulluğumuzun kalıcılaşması, yükseliyor sandığımız ücretlerimizin gerçekte dibe vurması, geçinebilmek için yaptığımız fazla mesailerle çalışma saatlerimizin fiilen 12 saate çıkması dışında ne değişti hayatımızda?

Artık gerçekleri görmeliyiz. **İşçi Dayanışması'nda sıklıkla bir kurtarıcı beklemememiz gerektiğini, bizleri kurtaracak olanın kendi kollarımız olduğunu vurguluyoruz. Yapay kutuplaşmanın bizi bölüp parçalayan ve haklarımızı arayamaz hale getiren bir tuzak olduğunu dile getiriyoruz.** Hangi partiye oy vermiş olursak olalım, dilimiz, inancımız, memleketimiz ne olursa olsun hepimiz işçiyiz, emekçiyiz. Sorunlarımız da çözümümüz de ortak. Hayatımızda olumlu yönde değişim istiyorsak, saldırılara hep birlikte göğüs gemeli, mücadelemizi birleştirmeliyiz. ■

Ev Kiraları Yükseliyor, Barınma Sorunumuz Büyüyor

■ İstanbul/Avcılar'dan bir taşıma işçisi

Türkiye'de özellikle büyük şehirlerde kiracılık çok yaygın. Pek çoğumuz, aldığımız ücretin neredeyse tamamını kiraya verir olduk. Hal böyleyken geçinmenin nasıl zorlaştığını hepimiz iyi biliyoruz. İktidar, yükselen kira fiyatlarına güya çözüm olarak yüzde 25 kira artış sınırı getirdi. Peki, bu kararın gerçek hayatta bir karşılığı var mı? Her gün kiracı-ev sahibi kavgalarına tanık oluyoruz hatta bu nedenle cinayetler işleniyor. "Ben düzenlemeyi yaptım" diyerek sorumluluğu üstünden atan, gerçek çözümler üretmeyen siyasi iktidar, ev sahibi ve kiracıları karşı karşıya getiriyor. Sanki kiralarnın bu kadar yükselmesinin sebebi tek başına ev sahipleriymiş gibi davranıyor, sorunun kaynağını gizliyor.

"Yüksek kiralara çözüm" diyerek yüzde 25 kira artış sınırı getirilmesi hâlihazırda kiracı olanlar için geçerli ama ev sahiplerinin buna uyduğu söylenemez. Bugün kimi işçi mahallelerinde 2+1 daire tutmaya kalksan vereceğin paraya asgari ücret bile yetmiyor. Hatta ev bulunmuyor. Oysa İBB'nin açıkladığı son verilere göre sadece İstanbul'da 450 binle 750 bin arasında boş konut var. Bunların büyük bölümü siteler halinde yapılan lüks konutlardan oluşuyor. Biz yüksek kiralarnı ödeyemediğimiz için depreme dayanıksız ve sağlıklı konutlarda barınma-

ya çalışıyoruz, öte taraftan lüks sitelerdeki konutlar boş duruyor.

İnşaat patronları ve onların destekçisi siyasi iktidar, yaşanan konut krizi için kollarını bile kıpırdatmıyorlar. Sadece yüksek kârlar elde etmek için konut yapıyorlar. Öyle ki depremde evleri yıkılan ve sokakta kalan depremzedelere bile açılmadı boş konutlar. İnşa edilecek TOKİ evleri ise depremzedelere fahiş fiyatlarla satılacak. Bizim üstümüzdeki vergi yükünü her gün arttıran iktidar, inşaat patronlarına milyarlarca lira vergi afları getiriyor. Şimdi bu gözle kira meselesine yeniden dönelim: Neden barınma gibi temel bir ihtiyacımızı karşılamak için ücretimizin büyük bir bölümünü vermek zorunda kalıyoruz? Neden emekçiler için sosyal konutlar yapılmıyor? Neden milyonlar barınma kriziyle cebelleşirken yüzbinlerce konut boş duruyor? Biz işçiler olarak bu soruları sormazsak, esas sorumluları görmezsek, dahası taleplerimiz için bir araya gelmezsek konut sorunu canımızı daha fazla yakacak.

Başımızı sokacağımız sağlıklı bir konut hepimizin hakkı. Ama demişler ya, hak verilmez alınır. Barınma, biz işçiler açısından bir mücadele konusudur. Bu iktidar tüm süslü sözlere, reklamlara rağmen hakkımızı vermeyecek. Ama biz birleşirsek, omuz omuza verip mücadele edersek hakkımızı alırız. ■

Kıdem Tazminatına Ne Oldu?

■ Kocaeli'nden bir işçi

Büyüklerimiz anlatır: Eskiden bir işçi emekli olduğunda kıdem tazminatıyla ev satın alabiliyormuş. Sendikali işyerinde çalışıp toplu sözleşmelerle ücretlerini yükselten işçiler daha da avantajlıymış. EYT düzenlemesiyle birlikte çalıştığım fabrikada birçok işçi emeklilik için gün saymaya başladı. Kıdem tazminatı tavanının düşüklüğü nedeniyle emekli olmayı Mart ayından Temmuz'a erteleyen benim gibi işçiler yine çok yaşadılar. Çalıştığımız her yıl için kıdem tazminatı tavanı 23 bin 489 ve bu hesapla 30 yıllık bir işçi bile ev alamaz. Peki, bu nasıl oldu? Kıdem tazminatlarımız nasıl bu kadar eridi?

Kıdem tazminatı tavanı ilk uygulandığında en kıdemli memur maaşının bir yıllık hizmet bedeli olan emekli ikramiyesi tutarı esas alınıyordu. 1982'de yasa ilk kez düzenlendiğinde, bu oran asgari ücretin 7,5 katıydı. Daha sonraki yıllarda örneğin 1990'da bu fark asgari ücretin 5,73 katına kadar geriledi. Kıdem tazminatını bir fona devrederek kaldırmak isteyen AKP iktidarı döneminde bu oran hızla düşmeye devam etti. Kıdem tazminatını patronların üzerinde yük olarak gören iktidar, işçilerin sadece bir kısmının kıdem tazminatı alabildiği gerçeğinden yola çıkarak işçileri kandırıp kıdem tazminatını kaldırmak için fon güzellemesi yapmaya başladı. Sendikalara baskı yaparak, medya aracılığıyla işçi ve emekçileri aldatarak fonu

kabul ettirmeye çalıştı. O süreçte büyük bir kampanya yürüten ÜİD-DER ve ardından çeşitli sendikalar kıdem tazminatının fona devredilmesinin aslında yok edilmesi anlamına geldiğini işçilere anlattılar. Tüm işçilere kıdem tazminatı verilmesini, kıdem tazminatı vermeyen patronların cezalandırılmasını talep ettiler. Sermaye sınıfının planlarına geçit vermediler. Ben ve nice arkadaşım var gücümüzle kampanyaya destek olmuştuk. İktidar bu tepkiler üzerine yasayı geri çekmişti.

Ocak ayında her bir yıl için kıdem tazminatı miktarı asgari ücretin 2 katı kadarken Temmuzda zamma rağmen 1,75 katına kadar gerilemiş oldu. Yani tavan uygulamasının başlamasından bu yana geçen 41 yılda fark asgari ücretin 7,5 katından 1,75 katına kadar düştü! Patronlar kıdem tazminatını kuşa çevirme hedeflerine böylece ulaşmış oldular. Bu işçilerin haklarına yönelik büyük bir saldırıdır. Kıdem tazminatını kâğıt üstünde tanıyıp gerçekte yok etmektir.

Gerçekleri görme zamanı geldi. Kıdem tazminatının ve emekli ücretlerinin iyice düşürülmesiyle 30 yıllık emeğimiz pula döndürülüyor. Bize "çalışmıyorsan öl" deniliyor. Biz işçiler bize yapılan haksızlıklara karşı durmalıyız. Taleplerimizi ortaya koymalı ve savunmalıyız. Kıdem tazminatı tavanının kaldırılmasını, ücretlerimizin sahte enflasyon oranlarına göre değil gerçek enflasyon oranlarına göre belirlenmesini ve derhal yükseltilmesini istiyoruz. ■

Ekonomik Sorunların Kaynağı Bulundu: İşçi ve Emekçiler!

■ İstanbul/Sancaktepe'den kadın metal işçisi

30 yıldır aralıksız çalışmış, EYT düzenlemesiyle emekli olmuş kadın metal işçisiyim. “Yerli ve milli” patronlarımızın fabrikalarında, gece gündüz, bayram pandemi demeden çalıştım. Fazla mesailerle birlikte çalışma hayatım kırk yıla denktir. Posam çıkmış bir şekilde EYT düzenlemesiyle emekli oldum. İktidar sözcüleri, EYT yasasını kendileri lütfetmiş gibi propaganda yapsalar da, gerçekte örgütlü ve kararlı bir mücadelenin sonunda gasp edilen emeklilik hakkımızı geri aldık.

Temmuz ayında, emeklilere %25 zam yapıldığı açıklandı. Yapılan zam, düşük tutulan kök ücrete yapıldığı için, en düşük emekli ücreti yine 7500 lirada kaldı. Yeni durumda yaklaşık 9 milyon emekli 7500 lira veya biraz üzerinde maaş alıyor. Asgari ücrete %34, kamu emekçilerine ise %17,55+8 bin lira seyyanen zam yapıldı. Yapılan tüm zamlar, çarşı, pazar, market fiyatlarının, gerçek enflasyonun kat be kat altında kaldı. Daha maaşlar cebimize girmeden, KDV oranlarının, enflasyonun artması, döviz kuru karşısında TL'nin gün be gün değer kaybetmesi alım gücümüzü daha da düşürdü.

Tüm bu gerçekler ortadayken, emekçiler, emekliler, işçiler hayat pahalılığıyla boğuşurken üç kuruşluk zam bize çok görülüyor. Efendim neymiş, kamu emekçilerine çok

yüksek zam yapılması ve EYT'liler bütçe dengesini bozmuş! Vergi artışlarının sebebi kamu emekçilerine yapılan zamların ve EYT'lilerin emekli olmasının bütçeye bindirdiği yükümü. Bu nasıl bir aldatmaca? 30 yıl boyunca çalışarak vergisini ve primini ödemiş, sonrasında da sefalet ücretine mahkûm edilmiş emekliler mi, resmi enflasyon bariyerine takılarak ücreti düşen kamu emekçileri mi bütçe dengesini bozuyor? Siyasi iktidar pahalılığın sorumlu olarak hep dış güçleri, stokçuları, “üç harfli” marketleri gösteriyordu. Şimdi ise yeni bir sorumlu bulunmuş görünüyor: İşçi ve emekçiler!

Kırk yıla bedel çalışma hayatımda, emeklilik primi dışında maaşımdan ve yaptığım fazla mesailerden vergi alınarak bütçeye akıtıldı ay be ay. Peki, bunun karşılığında ne alıyorum şimdi? Açlık sınırında bir emekli ücreti! Esas yük olanlar, kaynaklarımızı açık çek defteri gibi sınırsızca yağmayanlardır. Büyük bir kısmı emekçilerden toplanan vergilerden oluşan bütçeyi dolar bazlı garanti ödemeleriyle, vergi istisnalarıyla, teşviklerle hortumlayanlar, “itibardan tasarruf olmaz” diyerek har vurup harman savuranlardır. İşgücü maliyetini her geçen yıl düşürüp kârlarını arttırarak servetlerine servet katanlardır. Aldığı üç kuruş ücretle hayatta kalmaya çalışan emekçiler değil! ■

Vergiler Patronlardan Kesilsin!

■ Ankara'dan ÜİD-DER'li işçiler

İktidara geldiği günden beri “halkımızı enflasyona ezdirmeyeceğiz” diye diye suyumuzun da suyunu çıkaran iktidar, seçimlerden hemen sonra KDV ve ÖTV zamlarını portakal büyüklüğünde dolu misali tepemize yağdırma-ya başladı. Zaten zar zor kaynayan tencereyi artık nasıl kaynatacağımızı şaşırılmış durumdayız. Vergi zamlarının ardından yüzde 8 olan KDV yüzde 10'a, yüzde 18 olan KDV yüzde 20'ye çıkarıldı. Deterjan, sabun, tuvalet kâğıdı, bebek bezi gibi hijyen ürünlerinden alınan KDV ise yüzde 8'den yüzde 20'ye çıkarıldı. Bir hafta sonra da akaryakıttaki ÖTV vergisi arttırıldı.

Peki çiftçinin kullandığı mazottan, toplu taşımada kullanılan benzinden ÖTV alınıyor da pırlantanın, elmasın, lüks yatın ÖTV'si ne kadar? Sıfır! Yanlış okumadınız, çiftçinin kullanmak zorunda olduğu mazotta ÖTV, yani Özel Tüketim Vergisi var, yüzünü ancak kuyumcu vitrininde gördüğümüz, zenginlerin satın aldığı pırlantada yok! Adaletsizlik bununla da sınırlı değil. Sofrasında kuş sütü eksik olmayan, eti, sütü, benzini, doğalgazı kısacası her şeyi hiç hesap etmeden satın alabilen zenginlerle biz emekçiler aynı KDV'yi ödüyoruz. Milyonlar kazanan patronla ay sonunu getirebilmek için yaptığı her yemekten bir malzeme daha çıkaran emekçi nasıl olur da aynı oranda vergi öder?

Vergi artışlarından önce zaten hayat pahalılığı altında eziliyorduk. Enflasyonun dizginlerinden boşalmışçasına yükselmesi karşısında fiyatlar daha da artacak kaygısıyla

yağ, tuvalet kâğıdı gibi malzemeleri toplu almaya çalıştı emekçiler. Belki o zaman bu zamların geçici olduğu düşünülüp bu tarz çarelere başvuruldu. Ama enflasyonun hızı düşmedi. Hatta daha da arttı. “Şimdi biraz fazla alayım, bir müddet fiyat artışından etkilenmeyeyim” desek de fiyatlar o kadar yüksek ki zaten gelirimiz bunu yapmaya yetmiyor. Ancak o ay ihtiyacımız olduğu kadarını alıyoruz. Yarın 150 lira olacak diye tuvalet kâğıdını bugün 120 liradan almak da bizi kurtarmıyor, yetişemiyoruz, yetiştiremiyoruz!

Öncelikle bilmeliyiz ki kapitalist sistemde işçileri sömürmek, patronları ise semirtmek esastır. Vergi de emekçileri soymanın yasal yoludur. Sendikalarda, işçi derneklerinde örgütlenmeden, eylemlerle, mitinglerle itirazımızı yükseltmeden, şikâyet ederek, hayıflanarak, olmadı market market ucuz ürün arayarak, biraz daha fazla almaya çalışarak bu soygunla başa çıkamayız. İçine girdiğimiz bu kör kuyudan çıkamayız. Gelin birlik olalım, sesimizi çıkaralım. Hep birlikte “Vergileri Patronlar Ödesin” diyelim. ■

“Yolun Karanlığı Olmaz, İyi Bir Arkadaşla Yürüyene”

Işık gözün görmesini, renkleri ayırt etmesini sağlayan fiziksel bir enerjidir. İlk çağlardan beri insanlık yaşamak, çevresini anlamlandırmak için ışığa ihtiyaç duymuştur. Karanlık bastırınca insan dışarıdan gelen tehlikelere karşı korunmasız hisseder. Bu nedenle insanlık için gece ve karanlık korkuların büyüdüğü zamanlar olmuştur. Bugün eski zamanlardan farklı olarak geceleyin de ortamı aydınlatmanın mümkün olduğu bir teknolojik gelişmişlik düzeyinde bulunuyor insanlık. Fakat karanlık sadece zamanın ışiksiz hali, gecenin koyu rengi değildir insan için. Bilinmezliğin içinde olmak, olan bitenin nedenlerini kavrayamamak da insanı karanlıkta bırakır.

Aynı şekilde hangi sınıfa ait olduğunu, nasıl sömürüldüğünü bilmeyen bir işçi de sınıf bilincinden yoksundur, yani karanlıktadır. Kapitalizmin yarattığı sorunlarla boğuşur ama bu sorunların arasındaki bağlantıları göremez, adeta kör gibidir. Dahası egemenler işçilerin birlik ve dayanışmasını soldurdukları için hayat pahalılığının, ağır çalışma koşullarının, düşük ücretlerin, kredi borçlarının, işsizliğin, yoksulluğun ve baskıların her geçen gün arttığı bir atmosferde işçi kendisini daha da yalnız ve karanlıkta hisseder. İçinde bulunduğu durumu tek başına aşamadığı gibi karamsarlığa kapılır, umutsuzluğa düşer. Bu zorlukları nasıl aşacağını bilemez ve tedirginlik duyar. Bu nedenle kendisine yapılan haksızlıklar karşısında sessiz ve hareketsiz kalır. Kendilerini sınıf bilinciyle donatmayan işçiler egemenlerin yarattığı karamsarlığın esiri olurlar. Ancak örgütlü olanlar bu esareten kurtulabilirler.

Şili’de egemenlerin yarattığı zifiri karanlığa tanık olan ve her şeye rağmen ezilenlerin yanında saf tutan yazar ve şair Pablo Neruda der ki: “Yolun karanlığı olmaz, iyi bir arkadaşla yürüyene.” Neruda’nın bahsettiği iyi arkadaşlar iyiye ve güzele ulaşmak istedikleri için zorlu yollarda yürümekten, o yollarda birbirlerine yoldaşlık etmekten geri durmazlar. Onların yürüdüğü yol yoksulluğun olmadığı, barış ve kardeşliğin hâkim olduğu sınıfsız, sömürsüz bir dünyaya gider. Bu yol egemenler eliyle kimi zaman engellerle döşenir, kimi zaman karartılır. İşçi Dayanışması’nın 183. sayısında söylediğimiz gibi “Karanlıktan söz etmek, kendi başına karamsarlık değildir. Mevcut durumu anlamlandırmak, potansiyel tehlikeleri sezme ve buna uygun konum almak iyi bir başlangıç noktasıdır.” Örgütlü olanlar, iyi arkadaşlarla birlikte yola düşenler karanlığın bitimsiz olmadığını bilir. Sağlam bir

dayanağı olan insanın umut ışığı her daim yanındadır. **Örgütlü insanlar için umut, karanlıkları yırtmak için verilen çabanın kendisidir** çünkü. Bu çaba, birleşen ellerdeki güven, dost omuz başlarını yanında duyumsamanın verdiği cesaretle de birleşince zamanla değişimi doğurur.

Çalışma koşullarını değiştirmek için greve çıkan işçileri düşünelim. Greve çıkan bilinçli işçiler patronların karşısına pek çok zorluk çıkaracağını bilir ve ona göre hazırlanırlar. O güne kadar tek başına olduğunu düşünen, ilk kez bir greve çıkan kimi işçilerse tedirginlik içindedir. Fakat yanı başında sınıf bilinçli arkadaşları varsa cesaretle yollarında ilerler ve kararlı mücadeleleriyle patrona geri adım attırırlar. Ya da ilk kez yüzbinlerce kişilik bir meydana taleplerini haykıran bir işçi kalbinin tüm dünyadaki ezilen milyonlarla birlikte attığını hisseder. Omuz başındaki arkadaşlarıyla örgütlü adımlarla yürüdüğünde ne kadar güçlü olduğunu kavrar. İşte o zaman zihninde karanlık günlerin biriktirdiği korku duvarları yıkılır gider. ÜİD-DER’in kapısından giren, etkinliklerine katılan işçilerin umutla dolduklarını ifade etmesi işte bu karamsarlık duvarlarının yıkılmasındandır. Çünkü **mücadele tarihini öğrenen, tarihte en değişmez sanılan günlerin bile mücadeleye aşıldığının farkına varan, bilinçlenen işçiler bu yolda gerçek dostlar edinirler.**

Biz ezilen insanlığın uzun soluklu mücadelesini nehirlerle benzetiyoruz. Nehirler her zaman düz bir çizgide, eğimli bir vadiden mi akar? Kimi zaman dağlar çıkar önüne, kimi zaman kayalar, kimi zaman aşılması gereken yokuşlar. Fakat bir kez yola koyulmuşsa nehir ve yeni kollardan sular taşınıyorsa yatağına, yeri gelir menderesler çizerek yeri gelir birleşip taşarak devam eder yoluna. İşte örgütlü mücadeleye tutunmak da böyledir. İnsanlık tarihinin, sınıfının mücadele tarihinin büyük serüvenlerle dolu olduğunu bilmek ve devam eden bu serüvenin bir parçası olduğunun farkına varmak karanlıktan kurtulmak, bilinçlenmek demektir işçi için. **Bugün umutsuzluk yayanlara aldırış etmeden, bu yolda mücadele arkadaşlarıyla birlikte, yürüyüşlerine devam edenler, direnç gösterebilenler yarınkı aydınlık günlerin taşıyıcısı olacaktır.** Bu nedenle iyi arkadaşları çoğaltarak umutla, inançla, azimle, doğru bildiğimiz yolda yürümeye devam edelim. ■

Hak Arama Mücadeleleri Artıyor! Bize Lazım Olan Sınıfımızın Birliğidir!

Türkiye’de siyasi iktidar sermaye sahiplerini ihya ederken ekonomideki yıkımı işçi ve emekçilere fatura etmeye devam ediyor. Hayat pahalılığı karşısında ücretler eriyor, yoksulluk artıyor. Sömürü giderek katmerleşiyor. Türkiye’nin dört bir tarafından işçiler ise sendikalaşarak, grev ve direnişler gerçekleştirerek, taleplerini yükselterek, hak gasplarını protesto ederek bu cendereyi aşmaya çalışıyorlar. İçinden geçtiğimiz koşullarda hepimize düşen görev olanca gücümüzle sınıf dayanışmasını güçlendirmek, sınıf birliğimizi örmektir.

Eksim Holding’e bağlı Dicle Elektrik Dağıtım AŞ (DE-DAŞ) işçileri de 21 Temmuzda Diyarbakır, Mardin, Şanlıurfa, Siirt, Batman ve Şırnak’ta 70 ilçede iş bıraktı. İşçiler sendikalaşmaları karşısındaki baskıların son bulması, ücret zammı ve ikramiye başta olmak üzere pek çok talep yükseltirken, şirket haklarını arayan işçilerin 200’den fazlasını işten çıkardı. İşten atma saldırısına boyun eğmeyen DE-DAŞ işçileri şirket genel merkezi önünde direniş başlattı.

İzmir Karşıyaka Belediyesi iştiraklerinden biri olan Kent A.Ş.’de çalışan işçiler ise örgütlü oldukları Genel-İş İzmir 8 No’lu şubeyle birlikte 21 Temmuzda alacaklarının ödenmemesi üzerine eylem yaptı. İşçiler ve sendika yönetimi hakları verilinceye kadar eylemlerini sürdüreceklerini ifade ediyorlar.

KESK ise ülke çapında “Vergide Adalet, İnsanca Yaşayabilecek Bir Ücret İstiyoruz” şiarıyla eylemler gerçekleştirdi. Kamu emekçilerine yapılan seyyanen zammın kök ücrete eklenmeyerek ücretlerin düşük tutulmasına tepki gösterildi. Sağlık emekçileri düşük ücretlere, vergi zamlarına ve adaletsizliğine karşı eylemler gerçekleştirdi. Sağlık alanındaki sendikaların ve meslek örgütlerinin düzenlediği eylemlerde “Ekonomik Krizin Sorumlusu Biz Değiliz, Hesabını da Biz Ödemeyeceğiz” denildi. Emekliler de Türkiye’nin çeşitli kentlerinde emekli maaşlarına yapılan yüzde 25’lik sefalet zammını protesto ettiler.

Yüksek enflasyon karşısında ücretlerin erimesi üzerine belediyeler de kazan gibi kayıyor. DİSK’e bağlı Genel-İş Sendikası 11 Temmuzda ülke çapında örgütlü olduğu tüm işyerlerinde iş bırakarak eylemler gerçekleştirdi. Belediye işçileri, ücretlerinin yükseltilmesini, kadro ve tediye haklarının verilmesini, ayrımcı uygulamaların sonlandırılmasını istediler. Öte yandan İstanbul’da AKP’nin yönettiği 23 belediyede çalışan yüzlerce işçi örgütlü oldukları Hak-İş’e bağlı Hizmet-İş Sendikası ile birlikte 28 Temmuzda eylem yaptı. Belediyeler adına TİS görüşmelerini yürüten Mahalli İdareler İşverenleri Sendikasının (MİKSEN) İstanbul Beyoğlu’ndaki merkezi önünde toplanan işçiler “Kira 10 Bin Lira, Maaş 12 Bin Lira. Açık Geçinemiyoruz” yazılı dövizler taşıdı.

DİSK, “Susma Haykır! Zamlara, Adaletsiz Vergilere, Asgari Yaşama Hayır!” şiarıyla örgütlü olduğu işyerlerinde ve kent meydanlarında eylemler düzenledi. İşyerlerinde toplu yürüyüşler yapılırken ortak bildirimler okundu. 27 Temmuzda ise 17 kent meydanında eylemler yapıldı. Eylemlerde KDV-ÖTV gibi dolaylı vergilerin düşürülmesi, vergi dilimlerinin arttırılması, emekli aylıkları başta olmak üzere ücretlerin yükseltilmesi talepleri yükseltildi. İşçilerin mücadele örgütü ÜİD-DER de haklı talepleri için bir araya gelen işçileri eylem alanlarında yalnız bırakmadı.

ÜİD-DER’den Corning Optik grevcilerine dayanışma ziyareti

Patronların düşük ücret dayatmasına karşı sendikali işçilerin grevleri de artıyor. Gebze’de DİSK’e bağlı Lastik-İş Sendikasının örgütlü olduğu Colgate-Palmolive ve Corning Optik fabrikalarında aynı günlerde grev başladı. İşçilerin birliğini ve dayanışmasını güçlendirmek için çalışan ÜİD-DER de grevci işçileri yalnız bırakmıyor. ÜİD-DER’in dayanışma ziyaretiyle Corning Optik işçilerinin grev coşkusu büyüdü. Grev alanında halaylar çekildi, sloganlar atıldı, sohbetler edilip deneyimler paylaşıldı. Talep ettikleri zammı almak için mücadelede kararlı olan Corning işçileri tüm işçi kardeşlerini dayanışmaya çağırıyor.

Bir kez daha Kemal Türkler'in mezarı başında: Maden-İş Geleneği Yeniden Boy Verecek!

Maden-İş'in unutulmaz Genel Başkanı ve DİSK'in kurucusu Kemal Türkler, katledilişinin 43'üncü yılında, bir kez daha Topkapı Mezarlığındaki mezarı başında anıldı. Mezarı başında konuşma yapan Kemal Türkler'in kızı Nilgün Soydan Türkler, babasıyla hep gurur duyduğunu belirterek "Ben hepinizi aynı dirençle hayatınıza sahip çıkmaya çağırıyorum. Ne kendinizi ne de çocuklarınızı günün koşullarına, günün yöneticilerine asla terk etmeyin. Kendi geleceğinizle ilgili kendiniz karar verin" dedi.

"Kemal Türkler'i Unutturmayacağız! Maden-İş'in Mücadeleci Sendikacılık Geleneğini Yaşatacağız!" pankartıyla anmaya katılan UID-DER'in kortejinde direnişçi metal işçileri, genç işçiler, çeşitli sektörlerden kadın ve erkek işçiler vardı. İşçiler, Kemal Türkler'in ve Maden-İş'in mücadeleci sendikal anlayışını UID-DER'de öğrendiklerini belirttiler.

Kemal Türkler'i anmak üzere ilk kez mezarı başına gelen genç bir metal işçisi, duygularını şu sözlerle ifade etti: "Kemal Türkler'in ve Maden-İş'in mücadele anlayışını, işçilerin ortak çıkarları için yürütülen büyük mücadeleleri öğrendiğimde çok etkilenmişim. Bizim sınıfımızın böyle

önderleri olduğunu öğrendiğimde gururlanmışım. Bana bunları öğreten UID-DER'le birlikte, burada, 'Kemal Türkler ölümsüzdür' diye haykırmak, 'hesap soracağız' demek bana bu gururu tekrar yaşattı." Genç bir kadın petrokimya işçisiyse "o dönemde hangi sektörden olursa olsun, haklarını arayan bilinçli işçiler yüzlerini Maden-İş'e dönmüşler. Bugün de ihtiyacımız olan böyle bir sendikal anlayış, böyle bir birlik. O yüzden buradayım, UID-DER kortejinde ve Kemal Türkler'in mezarı başındayım" sözleriyle duygularını dile getirdi.

Kemal Türkler, Türkiye işçi sınıfı hareketinin en güçlü olduğu dönemin, 1960-70'lerin sembollerinden biridir. Onun adı, işçi sınıfının kendi çıkarları temelinde örgütlenmesini esas alan, bu uğurda patronlara ve iktidarlara kafa tutan mücadeleci sınıf sendikacılığı anlayışını bu topraklarda var eden Maden-İş'le özdeşleşmiştir. UID-DER'li işçilerin sözleri şu gerçeği bir kez daha gösteriyor: Sermayeye mücadeleyi değil uzlaşmayı seçen, sendikaları arpalıkları olarak gören sendika bürokratlarına ve işçi sınıfından umudunu kesenlere inat Kemal Türkler'in anısı yaşayacak, Maden-İş'in mücadeleci sınıf sendikacılığı anlayışı bu topraklarda yeniden boy verecek. ■

Sınırdışına Çıkmak mı Sınırları Aşmak mı?

Göçmen kuşları bilirsiniz. Göç mevsiminde gökyüzünde telaşlı bir yolculuk halinde olurlar. Her yıl farklı kıtalara, iklimlere göç ederler. Onları bu tehlikeli ve çileli yolculuğa doğa koşulları zorlar ve yaşamlarını sürdürbilmek için içgüdüsel olarak binlerce kilometre boyunca kanat çırpırlar. Fakat sadece kuşlar değil insanlar da dünyanın pek çok ülkesinde içinde buldukları zor koşullardan kurtulmak, hayat koşullarının daha iyi olduğunu düşündükleri ülkelere göç etmek istiyorlar. Türkiye’de de özellikle gençlerin birçoğu daha iyi ekonomik koşullarda, baskıların olmadığı ülkelerde yaşamak istediklerini dile getiriyorlar. Elbette insanın daha iyi bir hayat sürmek istemesi son derece doğaldır. Peki, başka bir ülkede göçmen olmak ya da hayal edildiği gibi daha rahat koşullarda yaşamak her zaman mümkün müdür? Avrupa’nın göbeğinde, Fransa’da henüz 17 yaşındaki Nahel’in ve Nahel gibi nicesinin polis kurşunlarıyla can vermesi bu sorunun yanıtını vermiyor mu?

Nahel, Fransa’nın gökdelenleriyle ünlü Nanterre kentinde vuruldu. Banliyö denilen işçi mahallelerinin birinde yaşıyordu. Onun mahallesinin sokaklarında dolaştığımızda karşımıza yoksul emekçiler, çocuklar, gençler, göçmenler çıkar. Onlar ulaşım, eğitim, sağlık gibi kamu hizmetlerinden, sosyal haklardan eşitçe yararlanamıyor, ırkçılığa, ayrımcılığa maruz kalıyor, işsizliğe, uyuşturucu bataklığına, polis şiddetine mahkûm ediliyorlar. Tıpkı İstanbul’daki yoksullar gibi! Bir tarafta kentin en güzel yerlerinde keyif sürenler diğer yanda denizi hiç görmemiş emekçi çocukları, çay içecek parası bile olmayan yüzbinler, umutları çalınmış işsizler ve geleceksizler ordusu...

Bir ülkeden başka bir ülkeye bin bir zahmetle göç edenler, evet bir sınırı aşmış oluyorlar. Peki ya kapitalist sistemin işçi sınıfına çizdiği sınırlar? Emekçiler bir ülkenin sınırlarını aşınca sınıfsal ayrımları da aşmış oluyor mu? Gerçek şu ki **başka bir ülkeye geçince kapitalizmde yaşadığımız ve ezilen sınıfın bir parçası olduğumuz gerçeği değişmiyor**. Biz örgütlü olup haklarımız için mücadele etmediğimiz sürece çalışma ve yaşam koşullarımızı ege-menler belirliyor.

Nahel’in ailesi 2-3 kuşak önce Fransa’ya göçmüştü. Fransa’da doğmuş olsa da, kuşaklardır Fransız sayılmamış bir göçmendi Nahel! Hemen her genç gibi üniversite okuma arzusunda olan bir gençti. Elektrik bölümünde okumak için üniversiteye kayıt yaptırmıştı, ama aynı zamanda çalışmak zorundaydı. Paket servis şoförlüğü yap-

tığı sırada “trafik kurallarına uymadığı” gerekçesiyle polis kurşunuyla öldürüldü. Öldürüldüğünde onun bir suçlu olduğunu duyurdu Fransız hükümeti, ancak öldürülme anını bir kadın videoya kaydedip yayınlamıştı. Açıkladı ki Nahel göçmen olduğu için otomatik olarak suçlu sayılmış ve katledilmişti.

Ailesi kuşaklar öncesinden gelmişti Fransa’ya, tıpkı Tunuslu, Faslı, Cezayirli diğer aileler gibi. Bu topraklar uzun yıllar boyunca Fransız sömürgesi olmuş, sömürgeleştirilmiş, 1900’ler boyunca Kuzey Afrika’dan Fransa’ya yüzbinler akmıştı. Ama o doğduğu topraklarda “vatan-daş” muamelesi göremedi, ırkçılığa, ayrımcılığa maruz kaldı, geçen sene katledilen 13 genç göçmen gibi yaşamdan koparıldı. Nahel’in ölümünün ardından sokaklar gençlerin isyanıyla sarsıldı. Onun öldürülmesi gençliğin öldürülmesi demekti Fransa’nın yoksul gençleri için. Tıpkı Türkiye’deki gibi kendilerini kimliksiz, güvencesiz, yarın-sız hisseden, yoksulluk ve ayrımcılıkla boğuşan Fransa’daki emekçi gençlik haftalar boyunca bu sisteme karşı öfkesini ortaya koydu.

Fransa Cumhurbaşkanı Makron, “oğlum işsiz” diyen bir anneye “sahildeki kafeleri dolaşsak en az 10 iş ilanı görürüz” demişti bu cinayetten kısa bir süre önce. Türkiye’den çok farklı değil, öyle değil mi? Cinayetin ardından gençlerin haklı isyanı karşısında eyleme katılan gençlerin ailelerine para cezası verilmesini önerdi aynı kibirle. Öyle ya, bu sistemde gençleri işsiz, umutsuz bırakmak, sokak ortasında öldürmek yasal ve meşru, ayrımcılığa, öldürülmeye karşı çıkanların eylem yapması suç! Bu zihniyet Fransa’da, Amerika’da, Türkiye’de kısacası kapitalistlerin hüküm sürdüğü her yerde aynı. Böyle bir zihniyetin ege-men olduğu bir dünyada emekçi gençler mutlu bir yaşam sürebilir mi? Sınırdışına çıkmak, sınırları aşmak, ortadan kaldırmak, bu zihniyeten kurtulmak anlamına gelir mi?

İşçi sınıfının gençleri olarak gerçeklerden kaçamayız, sorunların kendiliğinden çözülmesini bekleyemeyiz. Gençler daha rahat bir yaşam uğruna Avrupa’ya göçmek isterken, Fransa’da, İngiltere’de, Almanya’da, ABD’de gençler sokaklarda kendi gelecekleri için mücadele ediyorlar. **Toplumsal mücadelenin bir parçası olmadan kurtuluş aramak beyhude bir çabadır**. Gerçekleri görelim ve irademizle hayata müdahil olalım, sorumluluk alarak bize değer vermeyen bu sisteme karşı direnç gösterelim. ■

Kapitalizmin Krizlerine Karşı Dünya İşçi Sınıfı Mücadeleyi Büyütüyor!

Ekonomik ve siyasi krizler, göç krizi, gıda krizi, iklim krizi, savaş, derinleşen yoksullaşma, eşitsizlik, baskıcı rejimler... Kapitalist sömürü düzeni tüm dünyada işçi ve emekçilerin yaşamını zehir ederken diğer taraftan öfkelerini de biliyor. Pek çok ülkede işçi ve emekçiler yaşamlarını etkileyen ekonomik, siyasal ve çevresel sorunlara karşı "bizim de söyleyecek sözümüz var" diyerek mücadeleyi büyütüyorlar.

İsrail

İsrail halkı, Başbakan Binyamin Netanyahu'nun yargının yetkilerini sınırlandırmaya ve iktidarın yetkilerini arttırmaya dönük yasal düzenlemeler yapmak istemesine karşı aylardır mücadele ediyor. Ülkede Ocak ayından bu yana protestolar sürüyor. Protestolara rağmen yasa teklifinin 10 Temmuzda Meclis Genel Kurulundaki birinci oylamada kabul edilmesi öfkeyi iyice büyüttü. Hükümetin taleplerini dikkate almadığını ve diktatörlüğe geçit vermeyeceklerini vurgulayan İsraililer, 11 Temmuzu "Öfke ve Direniş Günü" ilan ederek bir kez daha meydanlara döküldüler.

İsrail halkı, 18 Temmuzda sloganlar eşliğinde Tel Aviv'den Kudüs'e yürüyüşe geçti. Yaklaşık 20 bin kişinin katıldığı yürüyüşün ardından binlerce insan 22 Temmuzda parlamento binası yakınında kamp kurdu. Tel Aviv'den gelen emekçiler Kudüs'te coşkuyla karşılandı. Emekçiler Beerşeba, Hayfa ve Netanya gibi kentlerde de bir araya geldi. Tel Aviv'de ise yaklaşık 100 bin emekçi meydanları doldurdu. Ancak 24 Temmuzda yasa tasarısı Mecliste kabul edildi. İşçi ve emekçiler yasayı kabul etmediklerini göstermek için bir kez daha on binler olup meydanlara çıktılar. "Asla pes etmeyeceğiz!" sloganları atan emekçiler "Ya demokrasi, ya isyan!" dediler. 25 Temmuzda ise doktorlar yasayı protesto etmek için ülke genelinde greve çıktı. Sendikalar yasanın iptal edilmesi için gerekirse tüm sektörlerde genel greve gideceklerini ifade ediyorlar.

İran

İran'da molla rejiminin işçilere dönük saldırıları büyüyor. İşçi ve emekçiler baskılara rağmen tepkilerini dile getirmekten ve talepleri için mücadele etmekten vazgeçmiyor. 16-18 Temmuzda emekliler maaşlarının enflasyon

karşısında erimesine karşı Yezd, Kerec, Kirmanşah, Senendec, Şiraz, Kazvin, Ahvaz ve Hamedan gibi birçok şehirde bir araya gelerek molla rejiminin dayattığı sefalet koşullarına tepki gösterdiler. "Haklarımızı ancak sokakta alırız!" diyen emekliler temel gıdaların fiyatlarının birkaç kat arttığını buna karşın maaşlarına hâlâ zam yapılmadığını, sürekli artan enflasyona karşı emekli maaşlarının korunması gerektiğini belirtiyorlar. 16 Temmuzda ise Tahran, Kirmanşah, Erdebil ve Kirman'da engelli emekçiler protesto gösterileri düzenlediler. Geçinemediklerini ifade eden engelliler, iş bulamayan ve kendi geçimini sağlayamayan ağır engelli kişilerin temel ihtiyaçlarını hükümetin karşılamasını öngören yasanın 27. maddesinin uygulanmasını talep ediyorlar.

Mücadele alanlarından bir diğeri Ferro Gilan Kompleks metal fabrikası oldu. Metal işçileri, patronun işçi düşmanlığına ve yakın zamanda bir işçinin öldüğü fabrikada iş güvenliği önlemlerinin alınmamasına karşı protesto gerçekleştirdiler. Çalışma koşullarının iyileştirilmesini ve iş güvenliği önlemlerinin alınmasını talep ettiler. Öğretmenler de 18 Temmuzda Kirmanşah ve Şiraz kentlerinde yaşam koşullarının kötüleşmesine, öğretmenler arasında ayrımcılığı körükleyen, öğretmenleri kategorilere ayıran, farklı ücret politikaları öngören yasaya, muhalif öğretmenlere yönelik baskılara karşı protesto gösterileri düzenlediler.

İngiltere

İngiltere işçi sınıfı kitlesel grevlerle hükümete ve patronlar sınıfına korku salmaya devam ediyor. Hükümetin yüksek enflasyona ve eriyen ücretlere karşın yüzde 6'lık zam teklifini kabul etmeyen doktorlar 20 Temmuzda grev başlattılar. Pratisyen hekimlerin beş günlük grevinden iki gün sonra uzman doktorlar greve çıktı. Pratisyen hekimler Ulusal Sağlık Hizmetleri (NHS) tarihinde en uzun doktor

grevini gerçekleştirirken uzman doktorlar ise 1975'teki büyük çaplı grevlerinden 48 yıl sonra ilk kez greve gittiler.

Ulusal Gazeteciler Birliği (NUJ) üyesi gazeteciler de BBC'nin yerel radyosu olan Radyo Solent'te yapılacak kesintiler nedeniyle greve gittiler. BBC yönetiminin programları değiştirme ve akşam programlarının farklı radyolarla ortak olması planları gazetecilerin tepkisine neden oldu. Gazetecileri rotasyona zorlamanın yanında işsizlik tehlikesiyle de karşı karşıya getiren uygulama nedeniyle BBC Brighton stüdyosu gazetecileri grev kararı alarak 20 Temmuzda 24 saatlik bir grev gerçekleştirdiler.

Londra Üniversitesi Akademisinde (UCL) güvenlik görevlisi olarak çalışan işçiler de greve çıktılar. Büyük Britanya Bağımsız İşçi Sendikası (IWGB) üyesi işçiler 18 Temmuzda başladıkları grevi 10 gün boyunca sürdürdüler. UCL, 256 işçinin 40'ının Eylül'e kadar işten çıkartılacağını ve ücretlerde kesintiler yapılacağını açıkladı. Bunun üzerine işçiler UCL konferans binası önünde gerçekleştirdikleri protestoda "Ücret Kesintilerine ve İrkçiliğe Hayır!" sloganları atıldılar. Çoğunluğu siyahlardan oluşan işçiler taşeron firmada maruz kaldıkları ırkçılığı, hak gaspını ve artan enflasyon karşısında eriyen ücretleri protesto ettiler.

ABD

Hollywood'un senaristleri ve oyuncularını 1960'tan bu yana ilk kez birlikte greve çıkardı. 2 Mayıstan bu yana süren 11 bin 500 senarist ve yazarın grevine 14 Temmuz gecesi iş bırakan 160 bin oyuncunun da katılımıyla Hollywood tarihinin en büyük grevlerinden biri gerçekleşiyor. Amerika Yazarlar Birliği (WGA) üyesi senaristler ve Sinema Oyuncuları Birliği-Amerikan Televizyon ve Radyo Sanatçıları Federasyonu (SAG-AFTRA) üyesi oyuncular, yapımcı şirketlerini temsil eden Sinema ve Televizyon Yapımcıları Birliği'ne (AMPTP) karşı taleplerini haykırıyor.

Sinema, televizyon ve dijital platform sektöründeki tekelleşmeyle birlikte açgözlülükte sınır tanımayan dev şirketler sektörde çalışan yüzbinlerce emekçinin haklarını görmezden geliyor. Buna karşı ayağa kalkan oyuncular ve senaristlerse taleplerini ve mücadelelerini ortaklaştırdılar. Warner Bros, Paramount, Netflix, Disney, Amazon, 20th Century Fox gibi dev film ve televizyon stüdyola-

rının önünde toplanan oyuncu ve yazarlar "haklarımızı savunmak için gereken kararlılığa ve birliğe sahibiz" diyorlar. Sinema emekçileri ücretlerde enflasyon oranında artış, yapay zekâ teknolojisine karşı gerçek oyuncuların haklarının korunması ve iş güvencesi, setlerdeki ve sahne arkasındaki çalışma koşullarının iyileştirilmesi, tekrar gösterimlerdeki telif haklarında düzenleme, 40 yıl boyunca arttırılmayan emeklilik ve sağlık fonlarında yaş ve konum gözetmeksizin tüm sanatçılar için artış talep ediyorlar.

Avrupa genelinde işçiler kavurucu sıcaklarda çalışmayı reddediyor

Kapitalist düzen altında doğanın yağmalanması ve dengesinin alt üst edilmesi nedeniyle dünyamız ekolojik krizle karşı karşıya. En sıcak yazlardan birinin yaşandığı Avrupa'da İtalya, Yunanistan, İspanya gibi ülkelerde sıcaklık 45 santigrat dereceyi aştı. Bu denli yüksek sıcaklıklar herkes için tehlikeliyken özellikle açık alanda çalışan işçiler büyük risk altında.

Bu yıl İtalya'da iki işçi sıcak havalardan dolayı yaşamını yitirdi. İşçiler ve sendikalar harekete geçerek yüksek sıcaklığın olduğu günlerde işçilere izin verilmezse grevlere başlayacaklarını açıkladılar. Klimasız şekilde, sıcak ekipmanların bulunduğu mutfaklarda çalışmak zorunda bırakılan Mc Donalds işçileri de greve çıkararak uygun çalışma ortamının yaratılmasını talep ettiler.

Yunanistan'ın başkenti Atina'da bulunan Akropolis ve diğer antik kentlerde çalışan işçiler sıcak havalarda üç gün aranın ardından antik kentlerin ziyarete açılmasıyla greve çıkma kararı aldı. Panhellenik Eski Eserleri Koruma Çalışanları Sendikasına (PEYFA) üye işçiler 20 Temmuzdan itibaren her gün 4 saatlik grev gerçekleştirerek aşırı sıcaklarda çalışmayı reddediyor. Ayrıca Rodos, Envia ve Korfu adalarındaki yangınlar nedeniyle hem doğal yaşam hem de bölgede yaşayan insanların hayatları risk altında ve tahliyeler devam ediyor. 24 Temmuzda Başkent Atina'da bulunan İklim Değişikliği ve Sivil Koruma Bakanlığı önünde toplanan çeşitli sendikalar ve mücadeleci örgütler orman yangınlarına karşı yeterli önlemlerin ve müdahalelerin yapılmadığını, hükümetin sorumluluktan kaçtığını söyleyerek protesto gösterisi düzenlediler. ■

Titan'dan Titanik'e Kapitalizmin Akıl Dışı Hikâyesi

Titan denizaltısı, 18 Haziranda dolar milyarderleri beş yolcusuyla Kuzey Atlantik Okyanusunda dalışa geçti. Bileti 250 bin dolar olan Titan'ın rotası okyanusun yaklaşık 4 kilometre derinliğindeki Titanik enkazıydı. Bir süre sonra sinyal kesildi, medya Titan'ın akıbetine kilitlendi. ABD, Kanada ve İngiltere'nin seferber olduğu kapsamlı bir arama kurtarma faaliyeti başladı. Denizaltıda kaç günlük oksijen kaldığına dair saat başı kamuoyu bilgilendirildi. O günlerde 800 göçmeni taşıyan bir tekne Yunanistan sahil güvenliğinin kasti müdahalesiyle batırılmış ama bu trajik olay birkaç haber dışında gündem olmamıştı. Yani 6 buçuk metrelik Titan, göçmen teknesinden büyüktü; 5 milyar dolar ise 800 insandan! Biz de okyanusun derinlerine dalan Titan'ın hikâyesinin derinlerine dalalım. Bakalım bu hikâye bize neler anlatacak...

Titan'ın parçalarına birkaç gün içinde ulaşıldı, birer kâşif edasıyla denizaltıya binen milyarderlerin öldüğü tescillendi. Peki, Titan neden patlamıştı? Öncelikle sadece bu yaz 20'ye yakın Titanik seferi planlayan şirketin, denizaltının güvenliğine ilişkin tüm ikazları "yersiz" bulduğunu söylemeliyiz. Biçim ve malzeme kalitesinden böyle bir dalışa uygun üretilmeyen Titan'ın okyanus karanlığına daldıkça yüksek basınca dayanamayıp patladığı tespit edildi. İki temel soru soralım. Birincisi, güvenli olmayan bu seferleri şirket neden askıya alıp denizaltıyı geliştirmeyi tercih etmedi? İkincisi ise bir insan neden böyle ölümcül bir yolculuğa çıkmaya karar verir?

İkinci sorudan başlayalım. Roma egemenleri köle emeği sayesinde büyük zenginlik içinde yüzüyordu. Diğer taraftan da müthiş bir tatminsizlik, çürüme ve pislik içindeydi. Şölenlerde tıknırcasına yiyip sonra da daha fazla yiyebilmek için kendilerini kusturdularına dair belgeler bulunmaktadır. Bugün işçi sınıfını sömürerek saltanat süren sermayedarlar peki? Her şeye ama her şeye oturdukları yerden sahip olan bu efendilerin hayatı da hep daha fazlasını arzulamakla, tatminsizlik duygusuyla, itibar budalalığıyla, tehlikeli heyecan arayışlarıyla sürüp gidiyor. Kimi milyonlar döküp uzayı fethetmeye çıkıyor, kimi ölümü pahasına gözünü denizin kilometrelerce derinliğine dikiyor.

Dönelim birinci sorumuza. "Bakın ne kadar güveniyoruz" dercesine CEO'sunu da denizaltısına bindiren şirketin bunca körleşmesinin sebebi neydi? Sermayenin doyumsuz kâr iştahı! Şirket yetkilileri mülkiyet hakkını

da satın aldıkları Titanik'in enkazını deniz bakterilerinin yediğini, enkazın ömrünün kısaldığını fark edince ellerini çabuk tutmanın derdine düştüler. Gerekli kontrol ve tedbirleri uygulamadan sürekli enkaza sefer düzenliyorlardı. Ne kadar çok sefer, o kadar para!

Ancak hikâyemiz burada bitmiyor. Titan'dan Titanik'e, günümüzden 1912 yılına uzandığımızda aynı kapitalist mantığı görürüz. Gerek büyük bir facia olması gerekse de filminin etkisiyle büyük deniz kazaları dendiğinde akla ilk gelen gemidir Titanik. Döneminin tartışılmaz en büyük yolcu gemisi olan Titanik'i üreten şirket, reklam sloganını "bu gemi batmaz" olarak belirlemişti. Peki, ne oldu da Titanik henüz ilk seferinde trajik bir şekilde battı?

Bilinen sebeplerin birkaçını sıralayalım. Geminin sahibi Bruce Ismay tüm uyarılara rağmen zengin yolcuların dans edeceği salonun ana merdivenlerinin ihtişamlı olmasını istemiş, bu uğurda geminin dayanıklılığı riske atılmıştı. Gemi yolcu sayısının üzerinde kapasiteye sahip kurtarma filikası bulunduracak şekilde tasarlanmışken Ismay yine sahneye çıkmış, bu filikaların kalabalık ve çirkin bir görüntü yaratacağını söylemiş, bunun üzerine filikalar üçte iki oranında azaltılmıştı. Suya indirilme tarihinden üç hafta önce gemide yangın çıkmış ve gövde zayıflamış, ancak şirket hasarın üzerini kapatmayı tercih etmişti. Çünkü bir an önce seferlerin başlaması, geminin nice sefer yaparak büyük kârlar getirmesi arzu ediliyordu. Neticede Titanik, bir buzdağına çarpıp saatler içinde karanlık sulara gömüldü. Birinci sınıf yolcuların yüzde 60'ı filikalara alınıp kurtarılırken, geminin üçüncü sınıf yolcularıyla gemi mürettebatının yüzde 75'inden fazlası öldü. Kurtulan yoksullar, üzerlerine kapatılan kapıların kilitlerini kırabildikleri ve engellemelere rağmen filikalara atladıkları için kurtulmuşlardı.

İnsana dair her şey geride keşfedilip yorumlanmayı bekleyen bir hikâye bırakır. **Okyanusların derinliklerinden çıkıp gelen bu hikâye, sermaye sahiplerinin dümenindeki kapitalizmin ne kadar akıl ve insanlık dışı olduğunu göstermiyor mu bizlere?** Çarkı bozuk bu düzende sermaye karşımıza yeri gelir Bruce Ismay yeri gelir Ülker, Koç, Limak kılığında dikilir. İsimler değişse de tek duygu kâr, daha fazla kâr hırslıdır. Bu akıldışı düzenden insanlığı kurtaracak olansa ancak ondan hiçbir çıkarı olmayan işçi sınıfıdır. ■

“Bu Hayatı Yaşamamanın Başka Bir Yolu Olmalı..”

“Kadınlarda politik ilişkileri muhakeme edecek sakin mizaç ya da zihin dengesi mevcut değildir. Kadınlara oy hakkı verilemez!” “Kadınların oy kullanmasına izin verirsek sosyal yapımızda kayıplar yaşanır. Zaten babaları, erkek kardeşleri ve kocaları tarafından yeterince temsil ediliyorlar.” “Oy hakkını bir kere verdik mi artık bunun önünü almak imkânsız olur. O zaman milletvekili, bakan ya da yargıç olma hakkını da talep ederler...” İzleyiciler mahkeme salonlarında, parlamento kürsülerinde, meydanlarda egemen sınıfın erkekleri tarafından söylenen bu sözleri dinlerken, kamera bir çamaşırhanede buharlar içinde durmaksızın çalışan kadınları gösterir. 1912'nin Londra'sında kadınların oy hakkı için verdiği mücadeleyi anlatan *Diren* filmi bu sahneyle açılır. Filmin kahramanı Maud, henüz 7 yaşındayken çamaşırcı olarak çok ağır koşullarda çalışmaya başlamış bir işçi kadındır. Kadınlar için oy hakkı uğruna mücadele eden kadınlarla tanışır, olaylar gelişir ve kendini parlamento'ya bağlı bir komitenin önünde kadınların neden oy hakkı istediğine dair bir konuşma yaparken bulur. Komite başkanının son sorusu şudur: “Niye buradasınız?” Maud gözlerine dolan umutla cevap verir: “Düşündük... Yani biz... **Bu hayatı yaşamamanın başka bir yolu olmalı...**”

Kadınlara oy hakkı verilmesinin “tehlikeleri” üzerine söylenen sözler bugün pek çoğumuza budalaca gelebilir. Bugün kadınlar oy kullanabiliyor, yargıç ya da milletvekili olabiliyor ve bu durum toplum tarafından yadırganmıyor. Elbette bu haklar önemsiz değildir. Ama yaşadığımız hayatı, artık başa çıkamadığımız sorunları düşündüğümüzde aslında hepimiz içten içe Maud gibi hissetmiyor muyuz? **Emekçi kadınlar olarak cinsiyet ayrımcılığına uğramadığımız, eşitsizlikle ve can yakıcı sonuçlarıyla karşılaşmadığımız, şiddet görmediğimiz, emeğimizin değersiz görülmediği, evlatlarımızın geleceğinden endişe duymadığımız bir hayat yaşamak istemiyor muyuz?** Gelgelelim dün oy hakkının “aşırı” ve “akıldışı” olduğunu savunan kapitalist ve erkek-egemen zihniyet bugün de bize kadınlara erkeğin asla eşit olamayacağını, bu hayatı yaşamamanın başka bir yolu olmadığını söylüyor!

Ezilenlerin talepleri söz konusu olduğunda egemenler tarih boyunca hep aynı tutumu göstermişlerdir. Onlar ezilenlerden yükselen talepleri bastırmak, boğmak isterler. Bu taleplerin kabul edilmesinin hatta ileri sürülmesinin bile kanun ve düzeni bozmak olduğunu, toplumun çivisini

çıkarcığını, kaos yaratacağını söylerler. Tıpkı Maud'un komşuları tarafından ayıplanıp dışlanması, kocası tarafından kovulması örneğinde olduğu gibi emekçileri de bu yalanlarla zehirlerler. Hak aramayı gayrimeşru gösterirler. Çünkü toplumun esenliğinden daha önemli gördükleri kendi dar çıkarlarını, başkalarını ezerek, sömürerek elde ettikleri ayrıcalıklarını korumanın tek yoludur bu.

Mesela işgününü 12 saatten 8 saate düşürmek için mücadele eden nice insan hapslere atıldı, 1887'de 4 işçi önderi bu nedenle idam edildi. Çocuk işçiliğinin yasaklanması gerektiğini, çocukların fabrikalar yerine okula gitmesi, oyun oynaması gerektiğini söyleyenler 1900'lü yıllarda bile ekonomiyi batırmaya çalışmakla suçlanıyordu. ABD'de köleliğin kaldırılması ancak bir iç savaşın ardından 1865'te mümkün olabildi. Ama kölelik kaldırılrsa da siyahlara yönelik ayrımcılık devam etti. 1955'te siyah bir kadın otobüste beyazlara yer verme kuralına uymadığı için “kamu düzenini bozmak suçundan” tutuklandı! Siyahlar, beyazlarla aynı okula gidebilmek, aynı tuvaletleri kullanabilmek için yıllar süren mücadeleler vermek zorunda kaldılar. Bugün ormanını korumaya çalışan köylülerden demokratik haklarını talep eden Kürt halkına, ücretlerini yükseltmek için grev yapan işçilerden eşitlik isteyen kadınlara kadar toplumun çok geniş kesimleri yine egemenlerin hedefinde değil mi? **Egemenler haklarını talep edenleri kaos çıkarmakla, toplumun temellerini dinamitlemekle ve daha pek çok yafaıyla suçlamıyorlar mı?**

Unutmayalım ki bugün sahip olduğumuz, doğal haklarımız saydığımız hakların hiç biri bize altın tepsiyle sunulmadı, kendiliğinden bir hak haline gelmedi. **Hepsi bizden önceki kuşakların büyük mücadelelerinin ürünü olarak ortaya çıktı ve bize miras kaldı.** Bu talepler uğruna mücadele edenler çok büyük bedeller ödediler. İşte “hak verilmez, alınır!” sloganı tam da bu gerçeği anlatır. Bu gerçeğin farkına varan, hakları için mücadele edenlerle dayanışma içinde olan, korkularını bir kenara bırakarak hep birlikte “bu hayatı yaşamamanın başka bir yolu olmalı” diyenlerdir insanlığı ileriye taşıyanlar. Onlar insanlığın onurlu, bilinçli, çalışkan evlatlarıdır ve gelecek kuşaklar için daha iyi bir yaşamın kapılarını açanlardır. Emekçi kadınlar olarak bizi ezen düzenin karşısında, insanlığın çalışkan evlatlarının saflarında yerimizi alalım. ■

6 Ağustos 1945'i gösteriyordu takvimler, saatler 8.15'i... Japonya'nın Hiroşima kentine bir bomba atıldı. Atom bombası! Dakikalar içinde evler, insanlar, ağaçlar, çiçekler yani hayat kavrulup kül oldu. Elif Çağlı'nın Hiroşima'nın 36. yılında, 1981'de yazdığı **Oyuncak Bebeklerin Gözyaşları** şiiri, kavrulmuş saçlarıyla hayatın kavrulup gitmesini sembolize eden bir oyuncak bebeğin gözünden anlatır Hiroşima'yı. Güzel kara saçlarıyla birlikte yanıp kavrulan minik çocukların, abla ve abilerinin acısını... Ve seslenir onlar için: "Durdurun Bombaları!"

Oyuncak Bebeklerin Gözyaşları

Ben oyuncak bebeğim maviş maviş gözlerim
Kapkara kirpiklerim ama saçlarım yoktu
Otuz altı yıl önce bir Ağustos gününe
Kaptırdım saçlarımı...

Oysa Akira amca beni yapan Akira
Özenmiş bezenmişti lepiska saçlarım

Ben oyuncak bebeğim
Ama Akira amca beni çok çok severdi
Sevgisinden olacak bana bir yürek verdi
Otuz altı yıl önce bir Ağustos sabahı
Bir cehennem sabahı soldurdum yüreğimi

Ben oyuncak bebeğim ölüm nedir bilmezdim
Benim ablam Sakuro kanlı canlı bir kızdı

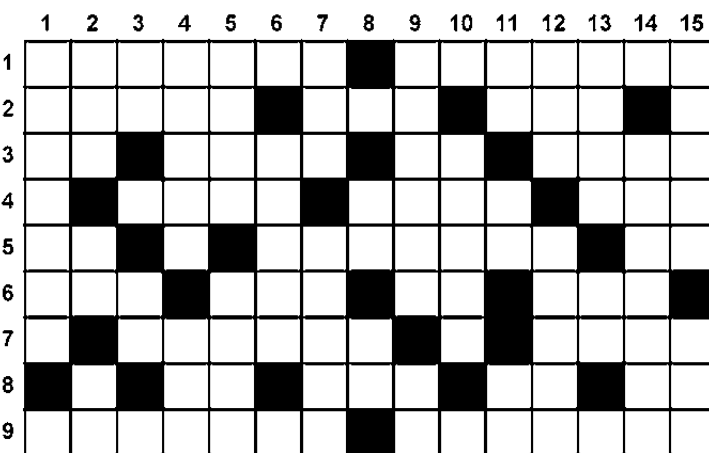
Bir Ağustos gününde kül oldu ablacığım
Canım Sakurocuğum saçlarımı kavurdu
Soldurdu yüreğimi...

Ben o gün bugündür kimsesiz bir bebeğim
Bütün bebekler gibi
O Ağustos gününde ablaları kül olan
Hiroşima kentinde...

Otuz altı yıl sonra Hiroşima kentinden
Yalvarıyorum size "Durdurun bombaları"
Maviş maviş gözlerim kapkara kirpiklerim
Dayanmaz bombalara...

Elif Çağlı, 1981

İşçinin Bulmacası

Soldan Sağa

- Ormanlık alanın talan edilmesine karşı köylülerin direniş başlattığı Muğla'ya bağlı mevki. Devininim.
- Başkasının malını gizlice alma. Fakat. Sebze, meyve, bakliyat vb.nin satıldığı yer.
- Gramın kısaltması. Stadyum. Eski Mısır mitolojisinde Güneş tanrısı. Yaprakları salata olarak yenen bir bitki.
- Aylık ücret. Giysi. Satrançta bir hamle.
- Çinkonun simgesi. Refik, yaren. Bir harfin okunuşu.
- Kaba seslenme ünlemi. Dolaylı anlatım. Sodyumun simgesi. Karışık renkli.

- Bir kış sebzesi. Gemilerde çalışan küçük yaştaki tayfa yamağı.
- Müzikte ikinci nota. Avuç içi. Eski Mısır'da üretici güç. Utanma duygusu.
- Bir balık türü. ... Optik (Gebze'de Lastik-İş üyesi işçilerin grevde olduğu fabrika)

Yukardan Aşağıya

- Tamahkâr.
- Patronun üretimden aldığı pay. Şaşma, şaşkınlık bildiren bir söz.
- Bal kelimesinin sessizleri. Neptünüm elementinin simgesi.
- Benzer. İrlanda Kurtuluş Ordusu'nun kısaltması.
- Dar, kalın tahta. Görkemli bahçe anlamına gelen bir kadın ismi.
- Safha.
- Güneydoğu Asya ülkelerinde tapınılan kutsal ruh. Gözlem.
- İngiltere'nin internet alan kodu. Dünyanın uydusu.
- Urfa'nın bir ilçesi. Aktinyum elementinin simgesi.
- Gezgin derviş.
- Kan gurubunda sabit işaret. Siyasi iktidar yanlısı yayın yapan resmi haber ajansı. Kripton elementinin simgesi.
- İngilizcede kulak. Şamanizmde dini lider.
- Simgesi Cl olan ve kent içme sularının dezenfekte edilmesinde kullanılan element. Lityumun simgesi.
- Herhangi bir amaçla çevreyi dolaşıp pek belli etmeksizin gözden geçirme.
- Suluk borusu. Klavyeli bir çalgı.

Önceki Bulmacanın Çözümü

1	A	S	G	A	R	İ	Ü	C	R	E	T	F	A	Y
2	K	A	R	S	İ	T	E	K	A	M	E	R	A	
3	L	A	J	H	L	A	M	U	R	A	Z	A		
4	I	T	İ	R	A	R	A	K	A	N	A	F		
5	S	S	İ	R	F	A	D	N	A	N	K	İ		
6	E	R	K	E	A	T	E	V	E	B	A	L		
7	L	A	K	S	A	M	A	L	B	E	N	İ		
8	İ	Z	R	İ	T	M	İ	K	U	Z	L	U	K	
9	M	A	L	M	E	R	G	E	N	E	N	A		

Dünya Meydanlarından Yükselen Sesler Bize Ne Anlatıyor?

Adaletsizlik, eşitsizlik, hak gaspları, düşük ücretler, artan vergiler, yükselen enflasyon, hayat pahalılığı, derinleşen yoksulluk... Sorunlarımız büyük, sıkıntılarımız dağ gibi birikti. Peki, bu sorunları sadece biz mi yaşıyoruz, dünyada neler oluyor? Belki bazılarımız “Ben kendi derdimle boğuşuyorum, bana ne dünyanın derdinden” diye düşünüyordur. Ama gelin, biz yine de Türkiye’den çıkıp dünyayı dolaşalım ve dünya meydanlarından yükselen seslere kulak verelim. Bunu yaptığımızda kendi sorunlarımızla dünya işçi sınıfının sorunları arasında kopmaz bir bağ olduğunu göreceğiz. Dilleri farklı, dinleri, kültürleri farklı milyonlarca insanın aslında aynı dili, işçi sınıfının dilini konuştuğunu göreceğiz. Birbirimizden binlerce kilometre uzakta olsak da bizi birleştiren şeylerin ayıran şeylerden çok daha güçlü olduğunu göreceğiz.

Önce yanı başımızdaki İran’a uğrayalım. İran’da emekliler alanlara çıkmış, emekli maaşlarının yükseltilmesini talep ediyorlar. Çünkü enflasyon yükseldiği halde maaşları aynı oranda arttırılmamış. Şimdi de bir metal fabrikasına gidelim. İş güvenliği önlemlerinin alınmadığı bu fabrikada bir iş cinayeti yaşanmış. Metal işçileri öfkeli... Çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve iş güvenliği önlemlerinin alınması talebiyle eylem yapıyorlar. İran’dan çıkıp İsrail’e gidelim. Tam 7 aydır ülkenin neredeyse tüm kentlerinde yüz binlerce emekçi meydanlarda protesto gösterileri düzenliyor ve ırkçı-faşist Netanyahu hükümetine karşı hep birlikte haykırıyorlar: “Otoriterlik değil demokrasi istiyoruz!”

Gelin şimdi “demokrasinin beşiği” denilen Avrupa ülkelerine uzanalım. En sıcak yazlarından birini yaşayan Avrupa’da meydanlar da sıcak! Fabrikalarda şalterleri indiren, tramvayları, metroları durduran, adliyelerde, hastanelerde iş bırakan yüz binler Avrupa’nın dört bir yanında Flamanca, İngilizce, İtalyanca, Fransızca, Almanca sloganlarla çınlatıyor meydanları! Düşük ücretleri, emeklilik hakkının gasp edilmesini, hayat pahalılığını, otoriterleşmeyi, adaletsizliği protesto ediyorlar.

Belçika’da gösteri hakkını kısıtlamak isteyen hükümeti protesto ediyor emekçiler. İtalya’da başkent Roma’da “Sağlık Haktır”, “İnsanlar Aç”, “Savaşa Hayır!” haykırışlarını duyuyoruz. İngiltere’de aylardır hayat pahalılığına, sefalet ücretlerine karşı grev dalgası yükselten emekçiler yine meydanlara çıkmışlar. Çünkü hükümet grev hakkını kısıtlamak amacıyla yasa yapmaya girişmiş. Emekçilerse pankartlarıyla, dövizleriy-

le bir araya gelmiş, “grev hakkını koru!” diye haykırıyorlar. Fransa’da 17 yaşında bir gencin polis tarafından katledilmesi bardağı taşıran son damla olmuş, emekçiler öfke seli olup akmış sokaklara! Tıpkı üç sene önce ABD’de patlak veren George Floyd protestolarında olduğu gibi adalet istiyorlar.

Sadece Avrupa mı? Arjantin’de yüksek enflasyonu, eriyen ücretleri, hükümetin kemer sıkma politikalarını protesto eden emekçiler Buenos Aires meydanında buluşmuşlar. Çin’de yüzlerce fabrikada on binlerce işçi işten atmaları, tazminat haklarının gasp edilmesini, ücretlerinin ödenmemesini protesto ediyor. **Hangi kıtaya gitsek, yüzümüzü nereye çevirsek hak-sızlıklara karşı işçilerin öfkesini görüyoruz, farklı dillerde aynı talepleri duyuyoruz. Sanki hepsiyle aynı dili konuşuyoruz. Bu bize bir şey anlatmıyor mu?**

Demek ki dünyada sistematik bir adaletsizlik var. Demek ki **karşımızda bir zulüm düzeni var ve bu zulüm düzeninde aynı acıları çeken yüz milyonlarca insan var. Bu düzenin adı kapitalizmdir.** Kapitalizmde işçi ve emekçiler olarak eziliyor, sömürülüyor, acı çekiyor, adaletsizliğe uğruyoruz. Karşımızda ise patronlar ve onların hükümetleri, iktidarları var. Bize dayatılan koşullara itiraz ettiğimizde karşımıza dikiliyorlar; polis gücüyle, yasalarla, mahkemelerle, karalama kampanyalarıyla, yalanlarla sesimizi kısma-ya çalışıyorlar. Dünya emekçileriyle taleplerimizi, mücadelemizi ve gücümüzü birleştirmeyelim istiyorlar. Milliyetçiliği körükleyerek, bizi birbirimize düşmanlaştırarak, birimizin rengini diğerine üstün sayarak ayrıştırıyorlar.

Oysa biz talepleri, özlemleri, kaderi ortak büyük bir sınıftır! Kaderimizi değiştirmek istiyorsak, sorunlarımızı çözmek istiyorsak birbirimize sırtımızı dönemeyiz, “bana ne” diyemeyiz. Aksine bir araya gelmek, sesimizi ve mücadelemizi kapitalizme karşı birleştirmek zorundayız. Aynı coğrafi sınırlar içinde yaşadıklarımızla değil aynı hayatı, aynı sorunları yaşadıklarımızla “biz” olduğumuzu görmek zorundayız. İşçi sınıfının önderleri bundan 175 yıl önce “Bütün ülkelerin işçileri birleşin!” diye seslenmişlerdi dünya işçi sınıfına. Bugün dünya meydanlarından yükselen sesler bu çağrının ertelenemeyecek bir ihtiyaç ve aynı zamanda grev olduğunu anlatmıyor mu? Bu çağrıya kulak vermenin, zulüm düzenini yıkmak için birleşmenin zamanı gelmedi mi? ■

